DZIENNIK POLSKI

ORGAN STRONNICTWA POLSKIEJ DEMOKRACJI

Nr. 671. [68] Sobota, dnia 1-go lipca 1944 Rok V.

BITWA O MIŃSK.

Klęska jaką Niemcy poniośli obecnie na froncie wschodnim jest większa niż wszystkie dotychczasowe. Front niemiecki został zupełnie pokruszony, dziesięć wyborowych dywizji zniesionych doszczętnie. Armie gen. Rokossowskiego, który za ostatnie zwycięstwa został mianowany marszałkiem rozpoczęły bitwę o Mińsk, ku któremu posuwają się trzema kolumnami. Czołowe natarcie już się rozpoczęło. Prawe skrzydło zajęło Połock przerwało linię kolejową Połock-Mołodeczno i dotarło do granicy polskiej zajmując Wrotycze, położone o 7 km. od Polski. Druga kolumna uderza na Baranowicze. Największe sukcesy odniosło lewe skrzydło, które oskrzydliwszy Berezynę zdobyło Bobrujsk, biorąc do niewoli 18.000 Niemców wraz z dowódcą otoczonych w tym mieście. Niemcy cofają się w panicznej ucieczce, bombardowani nieprzerwanie przez lotnictwo sowieckie, które opanowało nawet tereny przed polem walki.

Ogromny sukces odnieśli Rosjanie również we wschodniej Karelii. Zajęli tam stolicę Karelii Petrozawodsk i obecnie oskrzydlają Finnów. Cała linia kolejowa Leningrad Murmańsk jest już w ręku rosyjskim.

W ostatniej chwili podała Moskwa, że wojska rosyjskie rozpoczęły ofenzywę na Pińsk.

OFENZYWA ANGIELSKA W NORMANDII.

Ofenzywa brytyjska prowadzona w rejonie Tilly-Caen dała duże zyski terenowe na wschód i południowy zachód od Caen. Miejscowość Retiville została oskrzydlona, Grainville zdobyte jak również 6 innych miejscowości. Niezwykle silny kontratak niemiecki koło Caen został odparty, przyczółek na rzece Odon silnie powiększony, gdzie zdobyto nawet most w stanie nietkniętym, a wojska brytyjskie uderzające potężnym klinem na południe doszły na cztery km. do rzeki Orne.

Na półwyspie Cherbourg likwidowane są ostatnie oddziały niemieckie na przylądku de la Hague. Niemcy broniący się dotąd na łamaczach fal w porcie cherbourskim poddali się. Ilość jeńców wziętych dotychczas na półwyspie Cherbourg wynosi 37.000. Berlin podał, że na froncie normandzkim zginął gen. Dolmann, już szósty z kolei. Straty Niemców obliczane przez aliantów wynoszą dotychczas 2.000 żołnierzy w zabitych, rannych i jeńcach.

Lotnictwo sprzymierzonych zniszczyło wszystkie mosty na Loarze aż do Orleanu jak również wszystkie mosty na linii Orlean Paryż. Niesłychanie silnie bombardowano lotniska niemieckie, oddalone teraz o 12o km. od linii bojowej, podczas gdy lotniska aliantów znajdują się 3o km. za frontem. Wczoraj wykonano 1.1oo lotów bojowych.

Ostrzeżenie dla rybaków zostało przedłużone i zwiększono również teren objęty ostrzeżeniem. Obecne ostrzeżenie kończy się dnia 6. lipca o godz. 9 wieczór i dotyczy terenu wybrzeża od Bayeux aż do zachodnich wysp brytyjskich. Równocześnie ogłoszono, że rybacy na tym terenie w każdym czasie mogą spodziewać się działań, grożących niebezpieczeństwem, przed którym nie zawsze będzie można ich ostrzec.

Premier Churchill odbył z gen. Eisenhowerem i wszystkimi dowódcami frontu normandzkiego wspólną konferencję, której narady dotyczyły działań na najbliższe trzy miesiące, jak również omawiano metody okupacji Niemiec.

INNE FRONTY.

WOJNA LOTNICZA. - Liczne eskadry bombowców z baz angielskich bombardowały w dzień i w noc niemieckie fabryki benzyny syntetycznej w Lipsku, Aschersleben, Oschersleben, Falersleben, ponadto Magdeburg, Wittemberge i lotniska. W bitwie powietrznej koło Lipska zestrzelono 25 samolotów niemieckich tracąc jeden własny. Z baz włoskich bombardowano rafinerie nafty koło Bukaresztu, linię kolejową Bukareszt - Ploesti, Ewersbrunn koło Wiednia, Jugosławię i północne Włochy. Angielskie min. lotnictwa ogłosiło, że eskadra myśliwców polskich zestrzeliła od początku inwazji 55 samolotów.

WŁOCHY. - Piąta armia uczyniła gwałtowny skok ku Livornu, zajmując Cestagnetto. Na odcinku środkowym zbliżono się na 12 km.

do Sieny, zdobywając miasta Monte Ciano i Castiglione di Lago.

PACYFIK. - Dokonano trzeciego i silnego nalotu z lotniskowców na wyspę Bonin, przyczym zniszczono 66 jap. samolotów. W Birmie lord Mountbatten w specjalnym rozkazie podziękował 14-tej armii brytyjskiej za zupełne oczyszczenie drogi między Imphal a Kohima. Podobnie i adm. King wyraził gratulacje flocie powietrznej za bezprzykładne zwycięstwo odniesione w walce z flotą japońską.

FINLANDIA NA WULKANIE.

Stany Zjednoczone zerwały stosunki dyplomatyczne z Finlandią z powodu ostatniej umowy, zawartej przez nią z Niemcami. - We Finlandii rośnie naprężenie. Cenzura fińska jest obecnie ostrzejsza niż przedtym. Do Sztokholmu przybyli dwaj korespondenci z wiadomością, że Niemcy, którzy weszli do Helsinek starali się uczynić na Finnach dobre wrażenie. Jednak ludność przyjęła ich bez entuzjazmu i po przyjrzeniu się tym wojskom zwątpiła, czy przydadzą się one do walki z Rosją. Armia niemiecka w Finlandii składa się głównie z żołnierzy starych lub młodzików. Z kół fińskich donoszą, że głównodowodzący niemiecki gen. Lietel i jego szef sztabu Jodel mieli zginąć jakoby w katastrofie samolotowej. Do Helsinek przybył szef sztabu niemieckiego Keitel. Gestapo działa już w Helsinkach pełną parą. Umowa podpisana przez rząd fiński z Niemcami znajduje coraz więcej przeciwników. W Helsinkach ma się odbyć posiedzenie parlamentu, a stronnictwa lewicowe będą głosowały przeciw umowie i wycofają swych przedstawicieli. Niemcy będą musieli się oprzeć na nie wielkiej partii faszystowskiej.

ROZNE WIADOMOSCI.

- Stalin przesłał na ręce premiera Churchilla depeszę następującej treści : Przesyłam pozdrowienia z okazji zdobycia Cherbourga i składam hołd wszystkim żołnierzom walczącym o jego uwolnienie. Churchill odpisał : Jesteśmy niezwykle zaszczyceni Pańskim pozdrowieniem i hołdem. Radio nowojorskie podało w swej audycji, że społeczeństwo amerykańskie z oburzeniem i przerażeniem przyjmuje wiadomości o niemieckich okrucieństwach. Gdy obecnie zaczęły się jeszcze prześladowania Żydów węgierskich, arcybiskup Nowego Yorku publicznie potępił poczynania rządu węgierskiego. Podkreślił on, iż do tego czasu można było winić tylko rząd węgierski, dziś naród węgierski bierze współodpowiedzialność za te zbrodnie i będzie musiał być ukarany na równi z Niemcami.

- Gen. Mac Arthur zapowiedział, że piąty korpus lotniczy stacjonowany w Australii oraz trzeci korpus z południowego Pacyfiku zostaną połączone w jedną formację pod nazwą "lotnictwo Dalekiego Wschodu" z kwaterą główną w Australii.

- Partyzanci włoscy zastrzelili japońskiego attache wojskowego Szeisu. Arezzo i Ankona są w środkowych Włoszech ośrodkami ruchu oporu.

- Gen. Smuts oświadczył, że latające bomby nie wpływają na działalność wojsk sprzymierzonych i nie mają żadnego znaczenia strategicznego. "Times" pisze : broń ta, którą Berlin uważał niemal za zbawienie Niemiec w zupełności zawiodła i zaczyna już samym Niemcom grać na nerwach. Gdyby mogli, to całkiem zaprzestaliby jej używania. Brytyjski minister lotnictwa oświadczył, że coraz więcej latających bomb jest zestrzeliwanych. Nie jest obecnie wskazanem ujawnienie metod walk, jakich ma zamiar użyć lotnictwo.

- Sztokholm donosi, że premier Finlandii nie chciał przedłożyć nowej umowy z Niemcami do podpisu parlamentowi, jednak po tem to uczynił. Umowa została tak ostro skrytykowana, stronnictwa lewicowe stanęły w tak ostrej opozycji, że wojska niemieckie wkroczyły do Helsinek i przeszkodziły swobodnym obradom. W ten sposób została umowa podpisana, w której Niemcy obiecali pomoc Finlandii.

- Jak już podaliśmy gubernator Devey został wybrany przez partię republikańską na kandydata na prezydenta. W swej mowie Devey zapowiedział pełną współpracę z aliantami w celu uzyskania zwycięstwa i jaknajszybszego powrotu żołnierzy amerykańskich do kraju, gdzie należy im dać nietylko zatrudnienie, ale i pełne możliwości rozwoju i podnoszenia stopy życiowej. Wojna nie może się zakończyć zwyczajnym rozejmem, ale trwałym i sprawiedliwym pokojem, opartym na realiźmie a nie na słowach. Republikanie są za utrzymaniem jedności w walce z agresją i za użyciem siły w obronie pokoju, dalej za stworzeniem trybunału międzynarodowego oraz za współpracą czterech głównych mocarstw jako fundamentem pokoju. Ameryka musi być silna i polegać przede wszystkim na sobie samej. Rząd Roosevelta popełnił wiele błędów, ale w tym co zdziałał dla korzystnego przebiegu wojny partia republikańska będzie go popierać.

NA NASZA NUTE .

Stronnictwo polskiej demokracji podkreślało już niejednokrotnie, że deklaracja R.J.N. z 15.3.1944 nie była wyrazem głębokich przemian, jakie dokonały się w społeczeństwie polskim w czasie obecnej wojny. - Tragedia narodu polskiego, dotkniętego jak - żaden na świecie zbrodniami rozbestwionego hitleryzmu, uświadomiła każdego z nas, że "dawne czasy" nie wrócą. Stanowczo i bez kompromisowo bez względu na to, jak w niektórych ośrodkach myśli "oficjalnej" zostanie to przyjęte - twierdziliśmy i twierdzimy, że deklaracja była wielkim błędem politycznym. To było i jest nasze stanowisko. A jak zachowali się ci, którzy ją uchwalili ? Reakcja grubej czwórki, uosobiona w endecji, wprost - się jej wyparła, a ugrupowania demokratyczne jakim jest Polskie Stronnictwo Ludowe w prasie swej nie omawia poszczególnych jej tez, lecz raczej propaguje hasła zawarte w deklaracji Centralizacji stronnictw demokratycznych, socjalistycznych i syndykalistycznych. Ostatnio w organie swym "Przez walkę do zwycięstwa" nr.13 z dn.2o.6.44 w art." Między dawnymi a nowymi laty" P.S.L. stwierdza, że - "obecna wojna niesie ze sobą zapowiedź głębokich zmian i przewrotów w życiu zarówno międzynarodowym jak i wewnętrzno-społecznym. Sprawy, które w czasie pokojowym wymagają lat czy dziesięcioleci aby dojrzeć i owocować, w okresie wojennym rodzą się i krzepną w ciągu krótkich miesięcy. Wojna obecna niesie ze sobą i niewątpliwie przyniesie wiele dogłębnych przemian w każdej dziedzinie życia człowieka i bytu całych społeczeństw."

Napróżno szukamy zapowiedzi tych dogłębnych przemian pod względem wewnętrzno - społecznym w deklaracji R.J.N. Czyż tą dogłębną przemianą będzie reforma rolna, rzucona na pastwę gierek i siucht partyjnych w drodze parlamentarnej ? Czyż tą dogłębną przemianą w życiu gospodarczym Polski będzie jakieś mgliste upowszechnienie, dobre jako hasło i tylko hasło po wojnach napoleońskich, kiedy wieś polska uginała się pod ciężarem pańszczyzny. Twierdzimy stanowczo, że nie. - Dzisiaj, kiedy wieś polska, chłopska wieś jest najpotężniejszym bastionem wolności, - "poważne ugrupowanie polityczne nie może szanować uchwalonej w niedobranym gronie deklaracji, chociaż niewiadomo z jakich względów za nią głosowało". Słusznie autor artykułu dochodzi do wniosku, że "zamiast wyczekiwać do nieskończoności na przeprowadzenie reform społecznych, gospodarczych i politycznych, trzeba je przyspieszyć, trzeba je zadekretować i przesądzić niezwłocznie". Polscy demokraci dobrze pamiętają, jakie fale oburzenia w niekt/rych kołach na tutejszym terenie wywołała zapowiedź, zawarta w deklaracji Centralnego Komitetu Ludowego przygotowania dekretów w sprawie reformy rolnej i - uspołecznienia środków produkcji. Zdawaliśmy sobie sprawę, jakie sfery reakcyjne z ukrycia wpływały na tę "opinię". Stronnictwo nasze przeszło nad tym do porządku dziennego, gdyż wychodziło ze stanowiska, że mimo okupacji hitlerowskiej państwo polskie istnieje, a narastające zagadnienia muszą być bezzwłocznie rozwiązywane. Cieszymy się że do tego samego przekonania doszło P.S.L. dając temu wyraz na łamach swych organów, - a ostatnio w wyżej wspomnianym artykule, że "wszystko co dojrzało do rozstrzygnięcia - winno być rozstrzygnięte natychmiast. Wszelkie [illegible], lub więcej otwarcie przeszkody, są przeszkodami sztucznymi, które czasem świadomie lub nieświadomie zmierzają ku odwlęczeniu sprawy, ku zagadaniu jej i rozwodnieniu, a w rezultacie - ku utopieniu w tej wodzie i gadaninie.

My demokraci polscy nie boimy się, aby postulaty nasze zawarte w deklaracji Centralizacji rozpłynęły się w czczej gadaninie. Polski demokratyzm jest dziś tak silny, że nie popełni drugi raz błędu, jaki został popełniony w pierwszych latach państwowości polskiej, nie dopuści do stopniowego - jak wówczas - odbierania praw ludowi polskiemu, nie dopuści do chmurnego finału wyrażonego w konstytucji kwietniowej. - Demokracja polska jest i będzie sumieniem i natchnieniem narodu polskiego, prowadzącymi do Polski Ludowej.

NOWE RUGI Z POZNANSKIEGO.

Po dłuższym spokoju wznowiono w Wielkopolsce wywożenie ludności - jak się zdaje - na niewidzianą dotąd skalę. Informują, że w okolicach Koźmina, Srody, Jarocina i szeregu innych miejscowości wysiedlone zostały całe wsie do ostatniego człowieka. - W dwadzieścia minut cała wieś musi przygotować się do wyjazdu. Niemcy pozwalają zabierać tylko rzeczy do osobistego użytku , ponieważ w miejscu osiedlenia Polacy otrzymać mają wszystko, co im jest potrzebne do życia. Rzeczywiście - wiadomości, jakie napływają już od wysiedlonych w okolice Linzu w Austrii oraz do Alzacji i Lotaryngii mówią, że oddano wygnańcom do użytku całe mieszkania, z których prawdopodobnie dopie-

ro co wysiedlono prawowitych mieszkańców , jak na to wskazuje porozrzucane urządzenie domu,opuszczanego w popłochu. Mówią,że w krótkim czasie w ten sposób wywieziona zostanie cała ludność polska "z kraju Warty". W Ostrowiu Wlkp.rada miejska powzięła uchwałę,domagającą się wyrzucenia 80% Polaków. Burmistrz zaprotestował przeciwko tej uchwale,powołując się na względy gospodarcze oraz na fakt,że koloniści czarnomorscy,jacyby w tym wypadku napłynęli,stanowią najgorszy i zupełnie niepożądany element. Cel tej akcji jest narazie nieznany,być może iż przybierze ona bardzo szerokie rozmiary. Z listów od wysiedlonych do Alzacji i Lotaryngii wynika,że Polacy nawiązali już stosunki z Francuzami,którzy przyjmują serdecznie Polaków i okazują im dużo współczucia.

ROZNE WIADOMOSCI.

- Specjalny korespondent Timesa w Sztokholmie donosi,że jeśli Niemcy nie zaangażowali jeszcze wszystkich swych sił na froncie wschodnim,to jest to wynikiem działalności oddziałów polskich,które coraz częściej atakują Niemców na otwartem powietrzu i stają się dla nich coraz niebezpieczniejsze. Głównym terenem walk jest trójkąt Wilno-Mińsk-Baranowicze,gdzie stoczono już z oddziałami niemieckimi kilka regularnych bitew. Prasa brytyjska oraz radiostacja londyńska we wszystkich audycjach doniosły o wypadzie w dn.11.bm.po południu na szpital Jana Bożego w Warszawie,z którego uwolniono 16 uwięzionych, w tym 9 skazanych na śmierć. Komunikat polski przytacza treść audycji radiostacji krajowej poświęconej pamięci Rataja i Niedziałkowskiego,zamordowanych 4 lata temu w Palmirach.

- Korespondent radia brytyjskiego w Sztokholmie donosi,że wszystkie napływające tam wiadomości z Niemiec donoszą o poważnym zaniepokojeniu z powodu ofenzywy pod Witebskiem. Dołącza się do tego obawa o Finlandię i możliwości ataku od strony Bałtyku,na którego wybrzeżu Niemcy nie posiadają żadnych umocnień w rodzaju wału Atlantyckiego. Hitler stoi przed dylematem, czy bronić do ostatka Finlandii i rejonu bałtyckiego,czy też wycofać się,póki nie będzie zapóźno. Wszystko wskazuje na to,że zdecydował się na tę pierwszą alternatywę. W międzyczasie budują się na gwałt umocnienia w Prusach Wschodnich.

- Z Waszyngtonu donoszą,że formacja floty amerykańskiej,która odniosła obecne zwycięstwo pod Filipinami,jest najpotężniejszą ze wszystkich,jakie gdziekolwiek działają.- Składa się ona z najszybszych lotniskowców, najnowocześniejszych pancerników,krążowników i kontrtorpedowców. Działa ona już przeszło od pół roku i brała udział przy desantach w archipelagu Gilberta,Marshalla i holenderskiej części Nowej Gwinei jak również w atakach na wyspę Truk. Amerykanie posiadają obecnie na Pacyfiku blisko 100 lotniskowców,których pokłady liczą łącznie około 1.250.000 akrów powierzchni. Z lotniskowców może startować ponad 1.000 samolotów. Amerykanie rozporządzają w ten sposób największą ruchomą flotą powietrzną. Okręty wojenne floty liczą ponad 850 ciężkich dział.

- Rząd włoski wezwał do stawienia się przed komisją śledczą hr.Grandi,b.ministra spraw zagranicznych i ambasadora Mussoliniego w Londynie. Przebywa on obecnie zagranicą. Zarzuty dotyczą udziału w marszu na Rzym w r.1922 oraz zamachu stanu w r.1925.- W czasie próby ucieczki z Rzymu władze włoskie zatrzymały b.gubernatora Rzymu z trzema towarzyszami. Był on jedną z najwybitniejszych osobistości reżimu faszystowskiego. - Znaleziono przy nim pół miliona lirów,brylanty i kosztowności. Niebawem zostanie mu w Rzymie wytoczony proces.

- Dowódca VIII armii wysłał depeszę z podziękowaniem do robotników,którzy fabrykowali czołgi typu "Churchill",za dostarczenie ich przed ofenzywą. Pancerze okazały się znacznie wytrzymalsze niż przypuszczano, na niemieckie działa przeciwpancerne,których pociski nie były w stanie wyrządzić żadnej szkody.

- We czwartek wykonano największy ze wszystkich aktów sabotażowych,dotychczas przeprowadzonych w Danii. 80-ciu patriotów wtargnęło do największych duńskich zakładów przemysłowych produkujących materiał wojenny,mianowicie Dansk Industrial Sindicat w Kopenhadze. Ubezwładnili oni straże,podłożyli następnie 15 bomb czysowych i wycofali się zabierając ze sobą wielkie ilości broni i amunicji. Wybuch,który nastąpił,wyrządził takie szkody,że upłynie conajmniej pół roku zanim fabryka będzie mogła wznowić normalną działalność. W drodze odwetu Niemcy rozstrzelali 8 zakładników. W związku z ostatnimi sabotażami wydano zakaz zbierania się w godzinach policyjnych na miejscach publicznych w liczniejszych grupach niż 5 ludzi i zakaz jazdy kolejami.

NA FUNDUSZ PRASY : Lubicz-500,Koko-100,Kawucha-50,Kolejarz-50,A.A.-30,Aster-50 zł. -

-----oooOOOooo----